

ousitanio **vivo**

JOURNAL OUSITAN

ARTICOLO REALIZZATO NELL'AMBITO DELLE INIZIATIVE FINANZIATE DALLA PRESIDENZA DEL CONSIGLIO DEI MINISTRI | PROGETTO UNIONE MONTANA VALLE MAIRA LEGGE 482/99

LE RETORN DAUS «OCCITANS A TURIN»?

ESCRICH DA ALESSANDRO STRANO

GRAFIA CLASSICA

Dins los ans Ueitanta jusque¹ au principi daus Noranta, dins la vila de Turin l'ei itat actú un grop de emigrats de las valeias occitanas, sensibbles a la question occitana sustot en rapòrt au deipueplament daus vilatges de nòtras montanhas. Le grop se demandava «Occitans a Turin» (en sigla OAT) e l'a agut la granda emportança d'èsser le solet puent de referença e de rencontre per los emigrats originaires de diferentas valeias – mas gropats per la meima lenga – que lh'eran itats oblijats, principalament per de rasons de trabalh, a laisser lor vilatge per anar viòure a Turin. L'obietíu principal dau grop, quel de promòure le retorn daus emigrats dins lor vilatge, l'a trovat succès. Siè de sufisança sonjar² a un entre los protagonistas daus

«Occitans a Turin», Alfredo Philip, qu'ei arivat a tornar viòure a La Toreta dins la valeia de la Varaccha. Puei, dins la meitat daus ans Noranta, le grop l'a afeblit³ sas ativitats, fin a morir, un pauc – eirosament – per le retorn a la montanha d'un bon

numre de sons compausants, un pauc per d'autres rasons (tanti, per eisemple, l'avián fait familha).

Encuei, après plus de vint ans, un daus principaus promotors dau grop daus «Occitans a Turin», l'ei a dire Gianpiero Audisio, pels amis simplement

Gianpiero Audisio

'Peo', l'a agut l'ideia de promòure a Turin de noveus rencontres occitans. Audisio, originaire de Entraigas en val Ges, s'ei tjorn⁴ bitat au servici de la renaissença occitana: redator per bien de temp de la revista «Novel Temp», candidat a diferentas eleccions per de listas occitanistas (Autonomia Alpina per la província de Turin dins le 1990, Federalismo per le parlament europenc dins le 1994), encuei colaborator de la revista «La Rafanhauda».

Cestes rencontres, nàu en total, se son tenguts de avril a junh, tjorn de dimars, dins le local La vaca ciuca (nom piemontés qu'en occitan la vòl dire 'la vaccha lorda'), que lh'era itat una velha laiteriá dins le quartier Nizza-Millefonti.

Chaque còp la se parlava d'un argoment diferent: s'ei parlat de musicca e de danças occitanas, de cusina, se son eicotaas de registracions de locutors occitans culhias amont e aval per las valeias, se son partatjats de contes e d'istoiras de nòtras valeias, s'ei debatut daus resultats de las darrieras eleccions aministrativas e, un vepre, l'estudiós de lenga e istòria occitana Valerio Coletto l'a tengut una leiçon sus l'obra La Passion de Clarmont. Le numre daus participants l'a tjorn balancejat⁵ sus la diseina: lh'era representaa la valeia de la Dueira, la valeia de la Varaccha e la valeia dau

Ges. L'emportança de cestes rencontres vai pas cherchaa dins la valor daus arguments chausits mas dins le fait que s'ei tratat sustot d'un moment de rencontre e de socialitat entre personas de las valeias occitanas que, per rasons diferentas, vivon o travalhon a Turin. A partir dau meis de setembre los rencontres recomençarèn.

Daus ans Ueitanta e Noranta – donca daus ans daus «Occitans a Turin» – la situacion encuei l'ei completament diferenta. Mas l'ei tjorn – e magari mai⁶ plus – necessaire traçar e delinhar un moment de rencontre e de socialitat per unir, far coneisse e far travalhar ensem los occitans que vivon, travalhon o eitudion a Turin, una ocasion d'enobrar la lenga en fòra dau vilatge, una ocasion de confrònt e de meila⁷ entre las diferentas varietats localas de la lenga, una ocasion per se confrontar sus la condicion de las valeias, per far virar d'ideias e chercher de propausar⁸ de solucions.

- ¹ jusque: fino;
- ² sonjar: pensare;
- ³ afeblir: diminuire, indebolire;
- ⁴ tjorn: sempre;
- ⁵ balancejar: oscillare;
- ⁶ mai: anche;
- ⁷ meila: mescolanza;
- ⁸ propausar: proporre.

